

Мұнайлы

Өлке

Газет
2009 жылдың
01 мамырынан
шығады

“Маңғыстаумұнайгаз” акционерлік қоғамының газеті
№01 (53), қаңтар, 2014 жыл

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ПРЕЗИДЕНТІ – ЕЛБАСЫ Н.Ә. НАЗАРБАЕВТЫҢ ҚАЗАҚСТАН ХАЛҚЫНА ЖОЛДАУЫ

Қазақстан 2050. МӘҢГІЛІК ЕЛ

Жолдаудағы 10 креативті идея

- ПАТРИОТИЗМ.** Қазақстандық қоғамның шешуші құндылықтарын бекітетін жаңа құжат – «Мәңгілік Ел» Патриоттық актісі әзірленіп, қабылданатын болады.
- ИННОВАЦИЯЛАРДА.** Экономиканың жаңа салаларын, бірінші кезекте – мобилді және мультимедиялық, нано және ғарыштық технологиялар, роботты техника, гендік инженерия, болашақтың энергиясын іздеу және ашу әрбір келесі бесжылдықтың нақты нәтижелеріне айнамақ.
- ГЕОЛОГИЯДА.** Қазақстан геологиялық барлау саласында әлемдік рынокқа енуі тиіс. Бұл салаға тиісті заңнаманы қарапайымдандырып кейін шетелдік инжинирингтік компаниялардың инвестицияларын тартылады.
- АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫНДА.** Аграрлық ғылымның, оның ішінде гендік жаңғыртылған дақылдар әзірлеудің арқасында Қазақстан өңірлік ірі ауыл шаруашылығы өнімдерін экспорттаушылардың біріне айналады.
- ҒЫЛЫМДА.** Шетелдік инвестициялар бүтіндей біздің елімізге білімдер мен жаңа технологияларды трансфертеу үшін пайдаланылатын болады. Шетелдік компаниялармен бірге жобалау және инжинирингтік орталықтар құрылып, технопарктарда ең ірі қазақстандық компаниялардың қосымша өндірістері

орналасатын болады.

- АУМАҚТЫҚ ДАМУДА.** Ең ірі қалалар Астана мен Алматы, одан әрі Шымкент пен Ақтөбе алғашқы кезіргі заманғы урбанистік орталықтарға айналады. Олар сондай-ақ ғылымның және инвестициялар мен халықты тарту орталықтарына да айналмақ.
- КӨЛІКТЕ.** Логистикалық қызмет секторы белсенді дамытын болады. Жүктерді тасымалдау үшін Кеден одағы аумағы барынша пайдаланылмақ. Болашақта Қазақстан теңізге шығатын елдерде логистикалық орталықтар құруды инвестициялауды бастайтын болады.
- ЭНЕРГЕТИКАДА.** ЭКСПО-2017-ге дайындық барысында Астана болашақтың энергиясы мен жасыл экономиканы іздеу мен құру жөніндегі озық әлемдік тәжірибені зерттейтін және енгізетін орталыққа айналады. Жаңа мұнай өңдеу зауыты салынып, ядролық энергетика, оның ішінде атом стансасы құрылысы дамиды.
- ШОБ.** Шағын және орта бизнес жаңа инновациялық кәсіпорындар төңірегінде дамитын болады. Ол үшін индустрияландырудың екінші бесжылдығының жоспары «Бизнестің жол картасы-2020» бағдарламасымен біріктіріледі.
- ЭКОНОМИКАДА.** Қазақстандық экспорттық әлеуетте шикізаттық емес өнімнің үлесі 70 пайызға дейін ұлғайтуға жағдай жасайтын экономиканың ғылымды қажет ететін моделі енгізілімек. Ғылымды

қаржыландырудың өсуі ІЖӨ-нің 3 пайызынан кем емес деңгейді құрайтын болады.

Жолдаудағы 10 сенсация

- Қазақстанда қоғамдық көліктер экологиялық таза көліктерге алмастырылады. Соның ішінде электромобильдер қолданылатын болады. Соған қатысты барлық инфрақұрылымдар электромобильдерге арналып жасалады.
- Қазақстан ядролық энергетиканы дамытады және атом стансаларының құрылысын жүргізеді. Келешекте әлем экономикасының арзан атом энергетикасына деген сұранысы арта береді.
- Ғылым саласы ЖІӨ-нің 3 пайызынан кем емес деңгейде қаржыландырылады.
- Қазақстанда ұялы, мультимедиялық, нано және ғарыш технология-лары, робототехника, гендік инженерия, болашақ энергия көздерін іздеу және енгізу сынды жаңа салалар пайда болады.
- Тімді жер нарығы жасалады. Ауыл шаруашылық жерлерін тек инвестиция тартудың және алдыңғы қатарлы технологияларды пайдаланудың негізінде жалға беру Қазақстан ауыл шаруашылық саласын бәсекеге қабілетті етеді.
- Табиғи азық-түліктен бөлек, елде шөлге төзімді гендік-модификацияландырылған дәнді-дақылдарды жасақтау басталады.

7. Қазақстанда жаңа мұнай өңдеу зауыты ашылады.

8. Міндетті медициналық сақтандыру жүйесін енгізу мәселесі қарастырылады. Жұмыскердің денсаулығына мемлекет, жұмыскердің және жұмыскердің өзі бірдей жауапкершілікте болады және ол медициналық қызмет жүйесінің ең басты талабы ретінде бекітіледі.

9. Елде қазақстандық қоғамның негізгі құндылықтарын негіздейтін жаңа құжат - «Мәңгілік ел» Патриоттық актісі жасалады.

10. Қазақстанда мәдениетті саясаттың тұжырымдамасы жасқаталады.

Жолдаудағы 10 жаңалық

- Жан басына шаққанда ЖІӨ көлемін 4,5 есеге арттыру - 13 мыңнан 60 мың долларға дейін.
- Қазақстандықтардың өмір жасы салауатты өмір салтының және медицинадағы кадрлық-технологиялық дамудың арқасында 80 жасқа дейін ұзарыды. Қазақстан алдыңғы қатарлы еуралық медициналық туризм орталығына айналады.
- Кәсіпкерліктің дамуына бөгет болатын барлық инертті құқықтық нормалар алынып тасталынады. Шағын бизнес ұрпақтан ұрпаққа жалғасатын отбасылық дәстүрге айналмақ.
- Ауыл шаруашылығындағы кәсіпкерлікке кедергі келтіретін бөгеттердің барлығын алып тастауымыз қажет. Жерді тиімді пайдалану, шаруалардың кооперациясында кедергілер болмау керек.
- Шаруалар ұзақ мерзімді қаржыландыруға және нарыққа делдалсыз қол жеткізе алады.
- 2020 жылға қарай 3-6 жас аралығындағы балалар 100 пайыз мектепке дейінгі мекемемен қамтылады.
- Алдағы 3 жылда қазақстандық мектептердің барлығын орын жетіспеу проблемасы толық шешіледі.
- 2016 жылдың I қантарынан бастап студенттер жәрдемақысы 25 пайызға артамақ.
- 2015 жылдың I шілдесінен бастап азаматтық қызметкерлер еңбекақысын өтеудің жаңа моделі пайда болады. Соның арқасында денсалық сақтау мамандарының жалақысы - 28%, білім беру - 29%, әлеуметтік қорғау - 40% өседі.
- 2015 жылдың I шілдесінде мүгедектікке және асыраушысынан айрылғандарға берілетін әлеуметтік жәрдемақылар көлемі 25% артады.

КазМұнайГаз
NATIONAL COMPANY ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ

"КазМұнайГаз" ұлттық компаниясы АҚ
Қазақстан Республикасы, 010000, Астана қ.,
Қабанбай батыр даңғылы, 19
тел.: +7 (7172) 976101
факс: +7 (7172) 976000, 976001
e-mail: Astana@kmg.kz

№ 06 - субарна 2014 жыл
№ 117 - 96 / 12

АО "Национальная компания "КазМұнайГаз"
Республика Казахстан, 010000, г. Астана,
пр. Кабанбай батыра, 19
тел.: +7 (7172) 976101
факс: +7 (7172) 976000, 976001
e-mail: Astana@kmg.kz

JSC "National Company "KazMunayGas"
19, Kabanbay batur Ave., Astana, 010000,
Republic of Kazakhstan
tel.: +7 (7172) 976101
fax: +7 (7172) 976000, 976001
e-mail: Astana@kmg.kz

Правлению
АО «Мангистаумұнайгаз»

На вх. № 19436 от 27.12.2013г.

Уважаемые коллеги!

От имени АО НК «КазМұнайГаз» поздравляю Вас и коллектив АО «Мангистаумұнайгаз» с досрочным выполнением планового объема добычи нефти за 2013 год!

Выполнение планового объема добычи нефти «Мангистаумұнайгаз» ярко демонстрирует весомый вклад компании в развитие группы компаний АО НК «КазМұнайГаз».

Убежден, что компания продолжит успешно решать поставленные задачи в 2014 году и воплощать намеченные проекты, достигая все новые производственные вершины во благо Республики Казахстан.

Желаю Вам и всем работникам компании в Новом 2014 году благополучия, процветания и исполнения намеченных планов!

Управляющий директор
по геологии,
Главный геолог

К. Исказиев

Астарыңыз дәмді болсын!

Жаңа-жыл қарсаңында мұнайшылар үшін тағы бір жағымды жаңалық – жаңа асханалардың ашылуы болды. 30 желтоқсан күні Ынтымак поселкесіндегі САЖМТЖД материалдық-техникалық жабдықтау базасында жаңа ертесіне Жетібай кенорындағы МАЖӨЦ жаңа асханалар салтанатты түрде ашты.

Жұмысшыларды жаңа асхананың ашылуымен құттықтаған «Мангистаумұнайгаз» АҚ Бас директорының әлеуметтік және әкімшілік мәселелері жөніндегі орынбасары Құлдасбаев Ибадулла Мұратұлы мұнайшылардың еңбек етуі үшін барынша жағдай жасау – Компания ұстанған әлеуметтік саясаттың басты талаптарының бірі болып табылатындығын атап өтті, соның ішінде жұмысшылардың дұрыс тамақтануына үлкен көңіл бөлінеді. Салтанатты түрде лентасы

кандитерлік өнімдерді таңдауға мол мүмкіндік берілген. Ең бастысы осы айтылған мол аспаздық өнім қашан да жаңа пісірілген және үй тағамындай дәмді! Асхана толықтай алдығы қатарлы заманауи стандартқа сай жабдықтармен қамтылған; барлық цехтар: салқын тамақ (салаттар әзірлеу), ыстық тамақ (сорпа, екінші тағам), мұздақ-қыштар мен жылыту қондырғыларымен қамтамасыз етілген. Дәмді астың шағын патшалығына тәжірибелі аспазшылар қызмет көрсетеді. Әрбір асхана 75 орнына арналған. Айта кететін тағы бір жаңалық – Жетібай кенорындағы МАЖӨЦ-2 ауданында үстіміздегі жылдың сәуірінде 250 орнына арналған тағы бір жаңа асхананың және 50 тосек-орындық жатақхананың ашылуы жоспарда тұр.

кесілген соң жұмысшылар сол күні-ақ аспазшылардың қолымен әзірленген тағамдардың сапасын бағалап үлгерді.

Ас мәзірінде түрлі салаттар, бірінші тағам, екінші, гарнир мен салқын сусындар, шырндар,

ТАҒАЙЫНДАУ

Кудерев Нұрсерік Қадірсізұлы 09.01.2014 жылы «Мангистаумұнайгаз» АҚ бас директорының заң және кадр мәселелері жөніндегі орынбасары болып тағайындалды.

Кудерев Нұрсерік Қадірсізұлы 14.02.1969 жылы Оңтүстік Қазақстан облысында туылған.

Алматы автокөлік-жол институтын, Алматы Мемлекеттік Университетін және «МИРБИС» Мәскеу халықаралық жоғарғы

бизнес мектебін бітірген. Алған мамандықтары - автокөлік және автопарушылық маманы, құқықтаушы, мұнайгаз бизнесін басқару маманы.

1994-1997 жж. «Караспан» ЖШС коммерциялық директоры,

1997-1999 жж. «Алма-Ойл» ЖШС Бас директорының орынбасары,

1999-1999 жж. «НС» Мұнай Компаниясы» ЖШС Бас директоры,

1999-2002 жж. «Қазахойл» ҰМГК» ЖАҚ мен «Қазахойл-Продактс» ЖШС бас трейдер қызметтерін атқарған.

2001-2002 жж. Қазақстан Республикасының Президенті Аппаратында жалпы мәселелер жөніндегі директорының орынбасары,

2002-2003 жж. Ресей Федерациясындағы Қазақстан Республикасының Елшілігінде іс басқарушының орынбасары,

2003-2011 жж. «КазМұнайГаз» ҰК» АҚ мен «КазМұнайГаз-Сервис» ЖШС-нің Мәскеу қаласындағы өкілдіктерінде директор қызметтерін атқарды,

2012-2013 жж. Мәскеу қаласындағы «Нефтесинтез» ҒӨК ЖШҚ Басқарма төрағасы болып жұмыс жасаған.

Ғылыми еңбектері мен авторефераты, жарияланымдары бар техника ғылымының кандидаты.

Жаңұясында зайыбы, ұлы мен қызы бар.

22 қаңтар күні облыстық филармония залында Мангистау облысы әртістері мен Қытай халық республикасының әскери-үрмелі аспаптар оркестрінің бірлескен концерті болып өтті. Қытайлықтар үшін маңызды – 31 қаңтар қытайлық Жаңа жыл мерекесі қарсаңында елінен жырақта еңбек етіп жүрген мамандар Отандық әндерін тыңдап бір қуансын деген мақсатта ҚХР-нан қонақтарды Ақтауға шақыртумен Мангистау облыстық әкімшіліктің қолдауы бойынша «Мангистаумұнайгаз» АҚ ұйымдастырды.

- Қазақстан мен Қытай арасындағы достық қатынас аясында, сондай-ақ, Мангистау облысындағы түрлі мұнай компанияларында жұмыс жасайтын көптеген қытайлық мамандар өздерін Отандарында жүргендей сезінсін деген ниетпен әскери оркестр шақыртылып, қайырмдылық концерт қойылды. Барлық билеттер тегін түрде таратылды, Қытайдан келген мамандар үшін де, - деп атап өтті «Мангистаумұнайгаз» АҚ әкімшілік мәселелер және әлеуметтік даму департаментінің директоры Нұрлан Илмұханбетов.

Қытай халық армиясының әскери оркестрі 60 жылдан астам уақыт бойы ірі

ҚХР әскери-үрмелі аспаптар оркестрі Ақтауда концерт берді

елдердегі маңызды мерекелерде концерт қойып жүргені белгілі болды. Сондай-ақ, олар Пекинде болған Олимпиада ойындарында Қытайға барған әлемнің 20 түрлі мемлекет басшыларының қабылдауларында және түрлі халықаралық деңгейдегі шараларда концерт қойып келеді. Ақтауға музыканттар 14 адамнан тұратын құраммен келіп концерт берді. Олардың репертуарларында танымал қытай халық әндері мен әлемдік классика хиттері ойналды. Сонымен қатар қазақ халық әндері де айтылды.

- Қазақстанның батыс өңірінде еңбек етіп жатқан ұжымдарға, қазақ және қытайлық достарыма, Қытай Халық Республикасының Қазақстандағы елшісі Ля Юйченнен сәлем жолдағым келеді. Көктем мерекесі – барлық адамдарды бірге

жинауға себепкер болатын Қытайдың ең басты мерекесі. Сондай-ақ, Қытайдың дәстүрі бойынша, шет елдерге жүрген туыстардың бәрі үйлеріне жиналады. Алайда, үйлерінен бүгін алыста жүрген қытайлық мамандар Қазақстан мен Қытайдың дамуы мен өркендеуі жолында еңбек етіп жүр және олар қытайлық жаңа жыл қарсаңында туыстарымен болу мүмкіндігін қайтарып етіп, еңбек етуді жалғастыруда. Сондықтан мереке қарсаңында елші Қытай халық армиясының әскери оркестрін Қазақстанға әдейі шақыртқан болатын. Бүгінгі кеш арқылы қазақстандық – қытайлық компаниялардың барлық ұжымдарына елшінің тілегін жеткізе алып ден сенеміз, сондай-ақ біздің халықтан жергілікті халыққа жалынды сәлем жолдаймыз, - делі елшілік өкілдері.

Узенское месторождение – отдельная строка в биографии

Геннадий Хайретинов – уроженец Татарстана. В начале 60-х, когда освоение нефтяных залежей полуострова шло интенсивными темпами, производству требовались высококвалифицированные кадры. И тогда в регион были приглашены специалисты из нефтегазовых регионов страны – Татарии, Азербайджана, Туркмении. Среди них был и Геннадий Хайретинов, в то время молодой специалист «Татнефти», и к тому же новоспеченный коммунист. А главное правило партии было – неукоснительное выполнение его приказов. Если партия говорила «надо!», коммунисты отвечали «есть!». Так Геннадий Хайретинов попал в строящийся город Новый Узень. Его приняли на работу в НИДУ «Узеньнефть», которое на тот момент было структурным подразделением производственного объединения «Мангышлакнефть». Всего 10 лет он проработал на одном из крупнейших месторождений Союза. Как вспоминает ветеран, именно здесь, в Узени, прошла испытания техника, которая впоследствии стала выпускаться серийно.

– На месторождении Узень мне посчастливилось работать на объектах, которые по тому времени были восточно инновационными – это первые блочные кустовые насосные станции БКНС, первые печи подогрева воды и нефти, – говорит ветеран.

Нефть Узени была специфическая, в ней было много парафина, из-за чего нефть застывала уже при плюсовых температурах, и при транспортировке по трубе её надо было постоянно подогревать. Впервые в СССР на Узенском месторождении были разработаны и в короткие сроки смонтированы принципиально новые объекты.

Геннадий Жафарович принимал участие в слэче в эксплуатацию опытно-промышленной установки по нагреву и закачке воды в пласт в объеме 14 тысяч кубических метров в сутки, установки погружного горения по нагреву и закачке воды в пласт в объеме 14,5 тысячи кубических метров в сутки, установки 2УВАГ по нагреву и закачке воды в пласт в объеме 6,5 тысячи кубометров в сутки, действующей по принципу работы авиационных двигателей.

Геннадий Хайретинов оказался целеустремленным и трудолюбивым. Работа ему нравилась, она увлекала его все больше и больше. Так с годами из молодых он перешел в разряд опытных и ценных специалистов.

– За период работы в Новом Узени руководимый мной коллектив неоднократно становился победителем социалистического соревнования. За достигнутые успехи меня наградили серебряной медалью Всесоюзной выставки достижений народного хозяйства (ВДНХ) СССР, а также в составе казахстанской делегации дважды был в ВДНХ в Москве, – вспоминает Геннадий Жафарович.

На выставке ему выпала честь представлять новые установки самому Динмухаммеду Ахмедовичу Кунаеву – первому секретарю ЦК Компартии Казахстана. Впрочем это случилось не однажды. По словам Геннадия Жафаровича, дважды ему посчастливилось встретиться на выставке с Кунаевым.

– Динмухаммед Ахмедович очень живо интересовался новыми установками, задавал вопросы по их эксплуатации. Я ответил на все интересующие его вопросы, – рассказывает

В марте 2014 года, совсем уже скоро, наша компания АО «Мангистаунагаз» отметит свой полудекадовый юбилей. Эта знаменательная дата особенно дорога тем, чей трудовой путь был непосредственно связан со становлением и развитием нефтегазовой индустрии полуострова. Наш рассказ о ветеране труда Геннадии Хайретинове, который по комсомольской путевке в далеком 1969 году приехал на Мангышлак из нефтяной Татарии, да так и остался здесь.

ЖИЗНЬ, ОТДАННАЯ НЕФТЯНОМУ МАНГИСТАУ

ветеран. – Так как эти разработки были первыми в СССР в своем роде, то, естественно, они вызвали большой интерес у союзного руководства. Неоднократно посмотреть на установки приезжали министр нефтяной промышленности Союза ССР А.Н. Мальцев, В.Д. Шашин, заместитель министра В.И. Кремнев. Приходил также и председатель Госплана В.Д. Байбаков вместе с министром нефтехимической промышленности Костандовым.

В запуске этих установок в серийное производство большая заслуга, в первую очередь, нефтяников месторождения. Им пришлось съездить не один раз, прежде чем оборудование было утверждено и запущено в производство. Сколько было бессонных ночей, пока не отладили линии, по каждому случаю малейшей заминки вызывали, время обкатки было напряженным и очень ответственным.

– Из всех этих ситуаций выходить помогала молодость, энтузиазм. И еще понимание того, что здесь строится и закладывается основа будущего расцвета и развития края. Помогало чувство беззаветного служения Родине, обществу. Я был коммунистом, а это в те годы налагало особую ответственность, вместе с товарищами мы должны были быть на передовой трудового фронта. Иначе производственный процесс в нефтедобыче того периода не назовешь. Это сейчас все автоматизировано, благоустроено. А тогда было совсем иначе, производство, в основном, держалось на энтузиазме, – вспоминает ветеран.

Правительство уделяло серьезное внимание новым разработкам, помошь шла отосуду. Были подключены к этому процессу военные ведомства. Раз в квартал проводились пленарки с участием министра по капристерству нефтяной промышленности Ш. И. Донгарья. В разработке принимали участие научно-исследовательские институты Татарстана, Екатеринбург.

Первопроходец Каламкаса и Каражанбаса

Десять лет, полных самой настоящей борьбы за узенскую нефть, не прошли даром для Геннадия Хайретинова. Он возмужал и как специалист, его ценнейший опыт был востребован: ведь на Мангышлаке открывались все новые и новые месторождения, и везде требовались многоопытные нефтяники. Так, в 1979 году его переводят в новое нефтедобывающее управление – «Комсомольскнефть» (ныне ПУ «Каламкас-мунайгаз»). Геннадия Хайретинова назначают начальником базы производственного обслуживания. Так вспоминает об этом этапе своей трудовой биографии ветеран нефтяного Мангистау:

– Меня уже утвердили на эту должность, но самой базы еще не было и в помине. Ответственную миссию создания базы возложили на меня. Времени на раздумье не было. Сначала отсыпали отведенную территорию грунтом, поставили служебные вагончики. Выделенная сварочная техника немедленно была направлена на пусковой объект ГУ-9, где начались работы по монтажу оборудования, обвязке скважин. Чтобы хоть как-то развернуться, получить точку опоры, срочно организовали стационарный пост и приступили к реализации намеченных мероприятий по обустройству территории базы. Постепенно набирали рабочих. Нам было выделено два блок-боксы, один из которых был отдан под механическую мастерскую. Выделили 4 станка – токарный, строгальный, сверлильный и заточный. Все это мы умудрились смонтировать и ввести в эксплуатацию в течение одного месяца. Свод механической мастерской оизоменовал собой начало работы базы БПО. К нам потянулись

В кабинете Прокатно-ремонтного участка электроснабжения (ПРУЭ) БПО, в верхнем ряду слева налево второй Хайретинов Г.Ж., 1979 г.

смежники, это были СУ-4, ПМК-3, БУТТ, Южнефтепровод.

Времени, как всегда, не хватало, 24 часов в сутках было для нас мало. Приближалась зима, развернутые работы по строительству и обустройству поселка Каламкас, которыми занималась ПМК-3, затягивались. Все говорило о том, что они не успеют подать воду и тепло в выстроенные пять корпусов поселка. Мне пришлось организовать помощь для прокладки теплотрассы, водовода в поселке и строительства котельной на территории базы. Установив временные опоры и обеспечив освещением, мы организовали круглосуточную работу в этом направлении. Наш труд принес результаты. Я помню, когда в восемь часов утра пришел на работу и доложил начальнику управления Итгуранову, что тепло подано. Радостные, все кинулись к батареям, чтобы пощупать. Я сказал, что идет циркуляция, и через два часа батареи нагрелись.

Сводом котельной работ не убавило, а наоборот, прибавилось. Эксплуатация котельной легала на нас, и потому необходимо было в срочном порядке подготовить персонал, построить им насосную, операторную, дизельную электростанцию и смонтировать оборудование. Дело в том, что на начальном этапе отключения электроэнергии наблюдались довольно часто, и потому надо было иметь резерв автономного питания. В конечном итоге это вопрос был решен, но имел продолжение, ибо дизельных станций во временных вариантах пришлось устанавливать много. Освещение поселка, обеспечение работы столовых, пекарни – все это требовало обслуживания.

Основное внимание мы уделяли вводу производственных объектов, без участия работников базы практически не вводился ни один объект.

Требования по качеству подготовки нефти, установленные южниками, делали необходимым решение многих вопросов, и работы на ЦППН носили постоянный характер. Так, при непосредственном участии нашей службы были введены в строй II печей подогрева нефти ПП-0,63, установки подготовки воды (УПВ), промежуточные межпарковые насосные, РВС, дозаторные установки, печи ПТБ-10, число которых увеличилось до 10 и многое другое.

БПО практически являлась палочкой-выручалочкой в решении и устранении многих проблем. На начальном этапе не существовало пожарной части на Каламкасе, и БПО организовало работы по обеспечению пожарной безопасности. Для этого БУТТ закупил для нас пожарную машину. Мы организовали круглосуточное дежурство на месторождении, контролировали производство огнеопасных работ.

Коллектив пополнялся все новыми и новыми работниками разных профессий и возрастов. Здесь стоит несколько слов сказать о вахтовом методе работы нефтяников. Привыкнуть к нему было сложно, случалось, что и не выдерживали. Все семейные заботы в мое отсутствие в городе в основном ложились на супругу. В период строительства базы БПО я

месяцами жил на Каламкасе, домой вырвался изредка. На тот момент у нас подрастали двойняшки, было им где-то 1,5-2 года, и, считайте, жена одна растила их. Только благодаря поддержке и заботе супруги, ее пониманию обстановки, работалось спокойно.

Обычно в жизни как бывает? Решить одну проблему, вслед за ней идет другая. Когда база уже была построена, вахтовый поселок зажил нормальной жизнью, необходимо было устраивать досуг, быть вахтовиком. Мы одними из первых построили вначале душевые, а затем и первую баню с парилкой (кстати, она существует и по сей день), – будто перенесся в те дни Геннадий Жафарович.

Все объекты, которые были возведены на Каламкасе, прошли с непосредственным участием Геннадия Хайретинова: первая групповая ГУ-9, 10, 72, 3У, объекты ЦППН ДППД, ЦПТЖ, насосные станции 1-2 подъема Каражанбас, ЦППН, ЖЭУ, объекты новой техники на месторождении Каламкас и Каражанбас.

– База БПО, которая была построена кустарным способом в 1979-1985 годы, профункционалировалась до 1993 года, так как на старой базе были возведены все необходимые структуры – механическая мастерская с комплексом РММ, сварочный цех, моторный цех, котельная, столарка, но самое главное и необходимое – это насосные, душевые, сауны, котельная, которая обеспечила теплом вахтовый поселок, – вновь окупился в прошлом ветеран. – Вахтовый поселок также пришлось вводить в эксплуатацию с участием работников БПО, так как была зима на пороге и строители не укладывались в срок. Теплотрассы внутри поселка и вагон-городка монтировали наши работники, которые работали круглосуточно при свете установленных прожекторов.

Последние 25 лет – с 1985 по 2010 годы, до выхода на пенсию Геннадий Жафарович проработал главным механиком ПУ «Каламкасмунайгаз», что по моему мнению является рекордом пребывания на этой должности.

Если вспомнить весь путь, пройденный Геннадием Жафаровичем, каждый его день, наполненный трудовыми свершениями, не хватит и одной книги. Ведь трудовая биография человека – это не только производство, но это еще и человеческие взаимоотношения в трудовом коллективе. В коллективах, которые возглавлял Геннадий Жафарович, всегда царил рабочая атмосфера, всегда кипела работа. К задачам, поставленным перед коллективом, работники относились с большой ответственностью, стараясь уложиться в сроки.

– В 2005 году в связи с необходимостью увеличения закачки воды в пласт я активно включился в работы по реконструкции блочно-кустовых насосных станций-БКНС, расширению БКНС, системы ППД месторождения Каламкас. Были заменены все блочные сооружения насосных, эксплуатируемых более 15-20 лет, на капитальные здания, что позволило увеличить количество работающих агрегатов с 12 единиц до 18 единиц. Установку насосных агрегатов на капитальные фундаменты позволило, наконец, решить вопрос с устранением вибрации оборудования, увеличилась надежность насосных агрегатов, что позволило выполнить поставленные задачи по увеличению закачки воды в пласты, – рассказывает о своей работе на месторождении Каламкас старый нефтяник.

Судьба оказалась благосклонной к Геннадии Жафаровичу не только в плане трудовой карьеры, но и личная жизнь складывалась довольно счастливо. Супруга Халида Сибгатовна всю жизнь идет рядом с мужем, дела с ним и счастье, и трудности. Всю жизнь проработала в нефтяной системе, вышла на пенсию в 2005 году. Супруги Хайретиновы воспитали троих детей, дали им хорошее образование. Средний сын пошел по стопам отца, работает в Астане в Казахском институте нефти газа (КИНГ), занимается проектами нефтяной отрасли Казахстана.

Славный трудовой путь Геннадия Хайретинова достойно оценен государством. Он награждался медалями, почетными грамотами, благодарственными письмами. Его биография – яркий пример для подражания современной молодежи, работающей в нефтяной сфере.

70 лет со дня снятия блокады Ленинграда

Ленинград в дни блокады. 1941 год.

В составе Советских Вооруженных сил под Ленинградом сражались пять стрелковых бригад и три авиационных полка из Казахстана.

В этом году в странах Содружества Независимых Государств широко отмечается 70-летие таких крупнейших событий Великой Отечественной войны, как завершение битвы под Сталинградом, на Орлово-Курской дуге, прорыв блокады Ленинграда. Плечом к плечу в этих кровопролитных сражениях участвовали и казахстанцы. Большой вклад внесли они в защиту города-героя Ленинграда, мужественно выдержавшего суровую, почти 900-дневную осаду. В составе Советских Вооруженных сил под Ленинградом сражались пять стрелковых бригад и три авиационных полка, то есть почти половина всех сформированных в Казахстане за годы войны частей и соединений Советской армии.

Блокада Ленинграда

В годы войны Ленинград, восток Санкт-Петербурга, являлся одним из важнейших объектов, намеченных для захвата немецкими войсками. Военно-политическое руководство Германии намеревалось стереть город с лица земли и тем самым ликвидировать колыбель пролетарской революции, осуществить одну из своих стратегических задач перед наступлением на Москву.

Ставка Гитлера бросила на Ленинград 700 тысяч своих лучших солдат и офицеров, сотни самолетов, танков, артиллерию. Это составляло примерно 30% всех сил, направленных фюрером на восток для осуществления операции «План Барбаросса». 8 сентября немецкие войска овладели Шлиссельбургом (Петрозаводск) и отрезали город с суши, но взять штурмом Ленинград немецкие войска не смогли. Их планы целиком и полностью провалились. Тогда они начали блокаду города на Неве. В кольце оказались около 3 миллиона человек, в том числе 400 тысяч детей. Враг, не сумев овладеть городом с ходу, перешел к длительной осаде и начал создавать вокруг него мощную линию оборонительных сооружений. Рельсы железных дорог, мостовые, фермы, гранитные валуны, кирпичные стены разрушенных зданий, все это было использовано для постройки долговременных укреплений. Немецкие войска построили большое количество дотов, дзотов, создали пехотные рывы, установили минные поля, минаридные проволочные заграждения. Адольф Гитлер рассчитывал задушить население Северной Пальмиры голодом, поставить город на колени. Фюрер, выступая в ноябре 1941 года, хвастливо сказал, что «Ленинград сам поднимет руки. Он падет рано или поздно. Никто не освободит его, никто не сумеет прорваться через созданные линии. Ленинграду придется умереть голодной смертью».

Блокада города и варварские обстрелы продолжались 900 дней и ночей, месяц за месяцем бомбили немецкие самолеты дома, площади, улицы Ленинграда осадной артиллерией, бронепоездами, авиацией. За это время они обрушили на город свыше 100 тысяч фугасных и зажигательных авиабомб, выпустили около 150 тысяч снарядов, не было дня, чтобы не горело какое-либо здание.

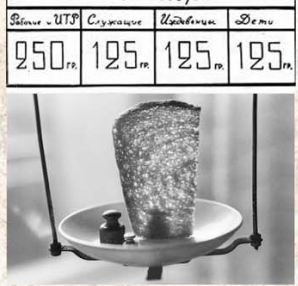

Зенитчики Исаакиевского собора в дни блокады в Ленинграде, 1941 год.

Первый массированный налет на Ленинград авиация противника совершила 8 сентября 1941 года. В огне сгорело свыше трех тысяч тонн муки, около трех тысяч тонн сахара и много других продуктов. Через три дня вражеская авиация повторила воздушные атаки. На этот раз враг избрал объектом нападения торговый порт, где также хранились запасы продовольствия.

В связи с варварским уничтожением запасов продовольствия норма хлеба еще уменьшилась. Рабочим и инженерно-техническим рабочим выдавалось по 250 граммов хлеба, служащим, иждивенцам и детям – 125. Никаких других продуктов население не получало. Запасы продовольствия для войск и населения были крайне ограничены, на 12 сентября 1941 года они оставили: хлеба, крупы и мяса на 30-45 суток, жиров на 45 суток, сахара и кондитерских изделий на 60 суток. Каменного угля при строжайшей экономии могло хватить

НОРМА ВЫДАЧИ ХЛЕБА на декабрь	
Время и УТФ	Состояние
250 г	125 г
125 г	125 г
125 г	125 г

лишь до ноября, жидкого топлива до конца сентября. Прекратился подвоз электроэнергии. Остановились трамваи. Перестали работать коммунальные предприятия. Жители ходили за водой к Неве, Фонтанке, к другим каналам и рекам. Средняя ежедневная продовольственная артобстрела города достигла в ноябре 1941 года 9 часов.

За время блокады в Ленинграде от голода умерло свыше 641 тыс. жителей, десятки тысяч истощенных ленинградцев умерли во время эвакуации. В 1943 году в Ленинграде оставалось не более 800 тыс. жителей (население Ленинграда в 1939 году составляло 3,1 млн. человек).

В тяжелых условиях блокады трудящиеся города продолжали выпускать военную продукцию. В 1941-1945 гг. в Ленинграде было изготовлено и отремонтировано 2 тыс. танков, 1,5 тыс. самолетов, тысячи морских и полевых орудий, много боевых кораблей. Произведено 225 тыс. автоматов, 12 тыс. минометов, около 10 млн снарядов и мин. В городе было сформировано 10 дивизий народного ополчения, насчитывающего около 160 тыс. человек.

Казахстанцы на Ленинградском и Волховском фронтах

Воины Казахстана, как и воины всех других республик Советского Союза, мужественно стояли в обороне Ленинграда и принимали активное участие в ликвидации блокады. В конце августа 1941 года из Казахстана на станцию Тихвин прибыла 310-я стрелковая дивизия, которой командовал полковник Н.М. Замзоровский, комиссаром дивизии был полковник С.И. Шамагин. 6 сентября после многокилометрового похода дивизия вышла в район Апраксина Горка, Гайтолово, Гайтовой Линки и Тортолово.

Обстановка на ленинградском фронте в это время была очень напряженной. Гитлеровцы, заняв сформирован Шлиссельбург, замкнули

«Нам необходимо взглянуть в прошлое, чтобы понять настоящее и увидеть контуры будущего» Н. А. Назарбаев

СВЕДЕНИЯ об отделе кадров стрелковой дивизии Ленинграда № 310 в 1942 году.				
Политическая обстановка	Полов. состав	Средний возраст	Средний стаж	Средний стаж в войсках
1. Авангард	100	120	10	20,7
2. Авангард	87	130	10	4,7
3. Авангард	105	105	10	1,7
4. Герман. танк.	116	201	20	30,7
5. Своб. казачьи	101	54	10	30,7
6. Центральная	86	85	7	30,7
7. Своб. казачьи	76	100	9	30,7
8. Своб. казачьи	72	81	7	1,7
9. Северный-Кавказский	89	78	7	30,7
10. Украинский	118	97	9	4,7
11. Украинский	38	30	6	4,7
12. Северный-Кавказский	121	112	11	4,7
13. Северо-Кавказский	89	112	9	3,7
14. Северокавказский	89	77	5	30,7

Помощь Казахстану блокадному Ленинграду. 1942 г.

колько вокруг Ленинграда и начали продвигаться по побережью Ладожского озера, чтобы соединиться с группировкой немецко-финских войск в Лодейном Поле и Свиристрое.

310-я стрелковая дивизия получила приказ любой ценой остановить продвижение противника. Созная огромное значение предстоящей боевой операции в обороне Ленинграда, бойцы, командиры и политработники дрались с немецко-фашистскими захватчиками, не жалея своих жизней. В итоге трехдневных боев дивизия овладела важным рабочим – совхозом Торьянк, озером Синявино и рубежом поселком № 7. Противник, неся большие потери, отступил, уничтожая свои танки, автомашины, оружие. Советская дивизия продвинулась на 10 км вперед. Разбитым, на две группы, гитлеровцы с левого фланга дивизии предприняли наступление в районе Вороново, Хандрово, а с правого фланга пошли в обход по берегу Ладожского озера. Над нашей дивизией нависла угроза окружения. Но замысел врага был своевременно разгадан и сорван умелым маневром. Командование отдало дивизию на рубеж обороны по берегу реки Черная на фронте Гонтая Линка, Тортолово, платформа Русаювка, Новая Деревня. Одновременно 1084-й стрелковый полк дивизии под командованием майора А.Т. Юртова ударом во фланг занял выгодный рубеж в районе Поречье и вышел к пункту Вороново. Противник стал поспешно отступать, строить дзоты, закапывать в землю отдельные танки, превращая их в огневые точки. Его части перешли в оборону.

Первое испытание было выдержано! Вся оборонительная линия выстояла, враг, истощив его живую силу и технику, 310-я дивизия получила приказ занять Гайтолово. Выполнение приказа было возможно на 1084-й стрелковый полк дивизии с приданным ему мотострелковым батальоном.

Рано утром 24 сентября бой начали артиллеристы. Первыми же залпами они заставили замолчать несколько вражеских минометов и пулеметов. За артиллерийским шквалом, прижимаясь к разрывам своих снарядов и не отрываясь от танков, пошли в атаку цепи советских бойцов. Гитлеровцы, открыв ураганный огонь из всех видов оружия, оказывали упорное сопротивление, но их усилия были тщетны. В наступательном порыве воины дивизии смели врага, заставили его отступить. После ожесточенного боя дивизия заняла Гайтолово. 22 октября дивизия овладела Гонтовой Линкой. В середине ноября в 310-ю дивизию прибыл батальон морской пехоты, перебронированный из Ленинграда на самолетах, это дало возможность дивизии перейти к решительным контратакам.

К этому времени части Южного фронта нанесли врагу сильный удар – освободили Ростов. Затем гитлеровцы были разбиты под Эльмом. Красная армия освободила города Калинин, Клин, Тихвин. Начался разгром фашистских оккупантов под Москвой. 310-я стрелковая дивизия нанесла удар по опорному пункту противника Сорочкино и во взаимодействии с другими соединениями овладела им, очистив от врага последний захваченный им участок железной дороги Тихвин – Волховстрой.

За это время 310-я стрелковая дивизия участвовала в жестоких боях на реке Волхов, в 1944 году она сражалась за освобождение Новгорода и участвовала в наступлении на Карельском переделье. Дивизия была награждена орденом Ленина и получила наименование Новгородской. Дальнейший боевой путь стрелковой казахстанской дивизии обозначен памятными этапами сражений в северо-восточной Польше и в Северной Германии.

В июле 1941 года в Северном Казахстане была сформирована 314-я стрелковая дивизия.

Командиром ее был назначен генерал-майор А.А. Шеменин, комиссаром – старший батальонный комиссар М.М. Мартыненко. В августе дивизия получила приказ отправиться на фронт. 10 сентября она прибыла в район города Лодейное Поле Ленинградской области и сразу же вступила в бой на рубеже реки Свирь. Воины-казахстанцы проявили большое мужество и героизм в оборонительных боях за Лодейное Поле, Свирь и Полморье, длившихся с 10 сентября 1941-го по июнь 1942 года. В результате этих боевых действий были выведены из строя тысячи фашистских солдат и офицеров, уничтожено много боевой техники врага.

Слава героев увековечена памятником, установленным на тракте в 4 км от Лодейного Поля в сторону села Юговичи. Здесь на гранитном обелиске высечены слова: «Вечная слава воинам-казахстанцам, павшим в боях за честь и независимость нашей Родины в 1941-1942 гг.»

На рассвете 12 января 1943 года раздался гром артиллерийской канонады: началась подготовка к атаке Ленинградского и Волховского фронтов. Вслед за ней пошла пехота. Начался бой, длившийся 7 дней, за прорыв блокады Ленинграда. А 18 января весь мир услышал весть по радио: «Прорыв долговременную укрепленную полосу противника глубиной до 14 км и форсирован реку Неву, наши войска в течение семи дней напряженных боев, преодолевая исключительное упорное сопротивление противника, заняли Шлиссельбург, крупные укрепленные пункты Марино, Московская Дубровка, Линки, рабочие поселки № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, станцию Синявино и станцию Подгорное. Таким образом, после семидневных боев войска Волховского и Ленинградского фронтов 18 января соединились и тем самым прорвали блокаду Ленинграда.

314-я Кингисеппская ордена Кутузова II степени стрелковая дивизия участвовала в прорыве блокады Ленинграда в январе 1943 года, в изгавлении города Ленина от осады и в преодолении финских укреплений на Колском переделье в июне 1944 года.

Летом 1944 года 314-я дивизия совместно с другими соединениями Ленинградского фронта и кораблями Краснознаменного Балтийского флота сократила три мощные полосы укреплений фашистских войск на Карельском переделье – освободила Выборг. В дальнейшем она принимала участие в освобождении Ленинградской области, Карельской и Эстонской ССР. В конце 1944 и в начале 1945 года дивизия в составе других советских войск освободила Польшу, Чехословакию, громила гитлеровцев на территории Германии.

У стен героического Ленинграда казахстанцы продемонстрировали свою беззаветную любовь к Родине, готовность защищать ее до последней капли крови, до последнего дыхания. Вот факты, дошедшие до наших дней фотодокументами и центральными газетами, летописью войны.

Султан Баймагамбетов – Герой Советского Союза

Рота лейтенанта Пономарева вела наступление на Синявино-Мгинском участке Ленинградского фронта. Встретив упорное сопротивление гитлеровцев, открывших огонь из пулеметов, установленных в дзоте, она вынуждена была залечь.

Боец-казахстанец, командир отделения, старший сержант 147-го стрелкового полка 43-й стрелковой дивизии Ленинградского фронта Султан Баймагамбетов с гранатами в руках ползет вперед. Фашисты, заметив его, усилили пулеметный огонь. Быстро подныхившись во весь рст с криком «За родину!» воин бросился вперед и своим телом прикрыл амбразуру дзота. Рота поднялась, и ее атака увенчалась успехом.

Подвиг Баймагамбетова был подробно описан в специальной листовке, вышедшей из Главного политического управления Вооруженных сил СССР. Посмертно ему присвоено звание Героя Советского Союза. Его имя навеки занесено в список личного состава подразделения, в котором он служил.

Узнав о бессмертном подвиге героя-земляка, труженика колхоза «Ковыды агаш» Семновского района Кустанайской области решили усилить усилия в труде, работать не покладая рук во имя победы над врагом, за которую отдал свою жизнь их земляк. Они собрали 100 тыс. рублей на строительство танка им. Героя Советского Союза Султана Баймагамбетова.

Продолжение следует

ҚАҒАРМАН ҚЫЗ ҚАЛАМҚАС

(Ақтау қаласында ақбоз атқа мінген батыр ару ескерткіші асқақтап тұрса ғой...)

Қаламқас - «Маңғыстау мұнайгаз» акционерлік қоғамының жалпы мұнайының 70 пайызын өндіретін ірі мұнай мен газ кенорны. 1979 жылдың 2 наурызында «Комсомолскнефть» мұнай-газ өндіру басқармасы болып құрылған. Тәуелсіздігіміздің алғашқы жылдарында-ақ төл атауы қайтарылған. Ал әрірек үйілсек, Қаламқас - тарихы тереңге кететін Бозашы түбегіндегі әрі сол өңірдің, әрі ежелгі қорымның атауы.

«Топономика - жер тілі, ал жер - кітап, сол кітаптан адамзат тарихы географиялық атаулардан сакталынып, жазылып қалған» - деп К.Паустовский айтқандай, халқымыздың ата коныстарын, өмір сүру дәстүрлерін айна-қатесіз дәлелдейтін жер-су атаулары өлкемізде жеткілікті-ақ. Соның бір дәлелі - осы Қаламқас арудың есімінің тарихтың небір қатпар-қатпар парактарының астында ұмытылып қалмай, бізге жетіп және бізбен бірге халқына қалтқысыз қызмет етіп келе жатқаны.

Осындайда «Қаламқас кім?» деген заңды сұрақ туады. Ақсақалдарымыз - көне көз қариялар білгенмен, жартамыз бізе бермеуі мүмкін. Маңғыстау түбегіндегі ежелгі қорымның атын иеленіп, мұнда жатқан небір ауызмен күс тістеген байбыл да, бағыланның да, батырдың да бәрінен жас орым Қаламқас арудың есімінің озып тұрғаны нелікте? Өйткені, ол жауершілік қамында ат үстінде түспеген, белінен бес зарын тастамай, ел қорғаны - ер азаматтарымен бірге талай қанды жорықтарға қатыса отырып, Отанның жатерлік басқыншылардан қорғаған батыр қыздарымыздың бірі. Ал бейбіт күнде ауыл-аймақты азық-түлікпен қамтамасыз етуге белсене арласқан, ашы-мерген атанған ержүрек ару...

Әріге көз жіберсек, Қаламқас - Маңғыстауға алғашқы көшті бастап келген Шотан, Атағазы, Қожабөке, Есекмерген, Лабақ, Есбөлей, Ақандармен бірге келген

ұрпақтың өкілі. Бозашы түбегін алғаш жайлағандар Алай тайпасының Жары, Жеменей, Түрікпендай (оның Тіней-Тәңірбергені), Беріштің Қаратоқай рулары болса, Қаламқас ару Жары Бектеміс ахуның қызы деген дәлелден қалған дерек бар. Атадан балаға мирас болып жалғасқан бұл дерекке ешкімнің де қосып-алары, дауы жоқ екені күмәнсіз.

Елімізде айрықша күтімге алынған мәдени-тарихи ескерткіштер қатарына жататын, әрі құтты қойнауы «қара атты» қазынасына толы бұл өңірдегі «Қаламқас әулие» қорымын «Маңғыстау мұнайгаз» АҚ өкімшілігі кезінде өз қамқорлығына алған. Соның нәтижесінде ахталық қалашықта Қаламқас арудың бес қаруы бойында, ақбоз атпен шауып келе жатқан бейнесі тасқа бедерленіп қашалған ескерткіш және Қаламқастың өзі тыныстап жатқан қорымда алып ақ кесене бой көтерген-ді. Ата-бабын, данқты аруларды ардақтаудағы мұндай баға жетпес құнды мұраны дүниеге келтіруге «Маңғыстау мұнайгаз» АҚ-ның сол кездегі Бас директоры Ұзақбай Қарабалин, техникалық директоры Мұрат Құрбанбаев, кәсіподақ комитетінің төрағасы, Қаламқас аянаың өз ру-тармағынан шыққан Санатбай Масатов, «Қаламқас мұнайгаз» өндірістік басқармасының бастығы Өрен Сағандықов ықыластана кіріскен. Мұнайшылардың тынымсыз төккен ерен еңбегінің нәтижесінде, 2009 жылдың 13 қарашасында осы

екі ескерткіштің де ашылу салтанаты болып, Қаламқас ару аруағына ас беріліп, Құран бағышталған болатын.

Қаламқас кенорнының ашылу тарихы да ерекше. Мұнда барлау жұмыстары қысқа мерзім ішінде жүрді. Яғни алаңдағы геологиялық құрылымдарды анықтауға бағытталған қазба жұмыстары 1975 жылы басталды да, 1976 жылы №3 ұңғыдан алғашқы мұнай фонтаны алынды. Кенорнының бұлай тез игеріліп, ел игілігіне жаратылуын жергілікті халық осы өңірде сүйегі жатқан Қаламқас әулиенің қасиеттілігімен түсіндіреді. Тіпті Бозашының тұңғыш фонтаны басшылардың ұлық-сатынсыз, жобасыз қазылып, алынып, абырой болғанда кейін үлкен жетістікке бағаланған.

Бәр өмірін елін, жерін басқыншылардан сақтап қалуға арнаған ұл-қыздарымызға деген халық құрметі әркезде де шексіз. Тарихымыз Отан үшін ерлермен бірдей от кешкен арулардың ерен есімдерін ұмыттырмай ұлықтап келеді. Олар Томирис (Тұмар немесе Таңырыс) ханымнан бастау алып, бүгінгі заманға Ақсұқыр (Ақсұлу), Бопай ханым, Ақбөбек, Ұмай ана, Домалақ ана, Айжан қыз, Балдай қыз, Әлия, Мәншүк, Хиуаз, т.б. болып бізге жетіп отыр. Бұларды және тізгендей тізбелегендегі мақсатымыз Қазақстанның ірі мұнай кенорнының бірінің атын иеленіп отырған Қаламқас аруға осы орталығы - Ақтау қаласының көрікті жерінен қорамсағы жебеге толы садақ асынған ат үстіндегі айбарлы ескерткіші тұрғызылса, бұл белгілісі бар, белгісізі бар бүкіл қазақ аруы, текті қыздарымызға деген шынайы ел сүйіспеншілігінің жарқын үлгісі болар еді.

«Ел құлағы - елу» демекші, жақында дәл осы мәселеге қатысты жағымды әңгіме құлағымызға тиіп іштей бір қатты қуанып

Халық тарих толқынында

қалдық Жоғарыда аттары аталған мұнай саласының басшыларымен біз сөз етіп отырған Қаламқас кеніші басында жүрді іс басында кездескен облыс әкімі Алик Айдарбаев облыс орталығынан Қаламқас батыра ескерткіш тұрғызу турасындағы мәселеге қолдау білдірді, оған мұнайшылар да демеушілік жасауға ықыласты екен деген тамаша хабар келіп жетті. Несі бар, құйыла өңірді жаттың уысына берме сияқты елдік мәселеде ерлерден бір де кем емес ерлік көрсетіп, туған жердің арын арлап, намысын қорғаған Қаламқастың өршіл бейнесі Ару Ақтаудың қак төрінде тұрса несі айып?! Қайта оны көрген жас өскін ұрпақ-қызғалдақтарымыз да елін сую, оташылдықтың, хас батырлықтың өнегесін бойларына терең сіңіріп, тәуелсіз Қазақстанның көк байрағын көкке желбіретсе берді дегенге әбден сенгіміз келеді. Өйткені, рух бар жерде, ел де, жер де мәңгілік!

Айтүар Өтегенов,
Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі.

Жатталса Жыр мен болып ән (Қаламқас анаға арнап)

Ақтарып сөзді ағынан,
Айтатын болсақ арыдан
Адай деген ел едік
Құт қонп, қиыр дарыған.
Қашиама байлар өтпеген,
Зекет берген мазынан.
Жебеген жемті-жемсірін
Жайлы орын беріп жасынан.
Қашиама батыр өтпеді,
Сайдаға жаны арынан.
Арам шығып арыздан,
Жақсы еді жесы барынан.
Сан айналп Сауранды
Жоңардың Алашауынан.
Жайлаған жерін жастырып,
Жасқанбаған жасуынан.
Қажы Тарханнан айналып,
Самардан былай Сарыдан.
Тайсойған, Нарын, Бүйректі,
Еділ мен Жайық жасынан.
Жем, Сағыз, Жетпау, Доңызтау
Қараның түлей - Самынан.
Маңғыстауды мекендеп
Тағының тартқан жасынан.
Айдаған күні несібе
Айрылар құлан қағынан.
Талабына тап келсе
Хандар да таыр тағынан
Қайырыс болса қара жер
Не пайда кең мен тарынан.
Қара қара қаптаса
Бұлбұл да бөзер бағынан.
Қашиама жандар қан жұтты,
Зауалдың келген зарынан.
Қонысқан адам қиған ба,
Ауғанстан, Иранда,
Белгі жоқ тағылым-тамынан.
Шалдарым талай шатылып,
Аразмағанбет атылып,
Заманын зәрті «заңынан».
Оралды жұрты отанға
Шаадам, Шаржасу, Марыдан.
Алыс емес арасы,
Бәрі де қазақ баласы,
Аңсаумен жұртқан арыған.
Айтпағанда талайды,
Талай түзілі Адайды,
Шықпады кімдер Жарыдан?!
Ұяқтар шыққан ішінен,
Уызғына жарыған.
От дүмдегі орақ тіл,
Тысен жерін қарыған.
Сегіз арыс Жарының,

Адайдың бақыт бағынан,
Табылды маңынан.
Үзгі болып еткен іс,
Сегіздің бірі Бектеміс.
Болар деп қоныс соңғылық,
Отарған екен орымың,
Бозашы түбек жасынан.
Жазира дала жазықтық,
Адастар құс пен арыған.
Қалаң екен бұл түбек,
Қаламқастың жұрты деп,
Несібек Нұрбай шалынан.
Есі тузу ел болса,
Болыбес бауыр тобынан.
Қара тамыр қазағым,
Көрседі заман азабын,
Тідіріп таспа жонынан.
Ботені жәк бәрі де,
Төзе алмай патша «кәріне»,
Алмастыз айла жонынан.
Нелер жақсы өткен жәк,
Жаулы менен Шоғымдан,
Әлі менен Бәйлібет,
Жасқанбай жаудың оғығынан.
Қай түбекте болса да,
Душпан көп елді торыған.
Ерлері елдің жорықпа,
Қызғыштай көлің қорыған.
Арулар болған қашиама,
Ауғанан адал жонынан.
Хақы уыш қан беріп,
Жұрты уыш жән беріп,
Түспесен қару қолынан.
Ақ киікті айырып,
Көрліне қаиқан тобынан.
Таңдан тауып қайырып,
Сипағандай қонынан.
Аң қайырса атпенен,
Алы түзған оңынан.
Жол қайырса - жатпенен,
Жұлдызы туган солынан.
Жат болар ма Жеменей,
Жақсыға ишет жорыған.
Әруағы жезеп жебегей,
Ақиқат аңыз мольянан.
Қаражан батыр баруы,
Қаламқастың соңынан.
Парасат-ақыл табуы,
Арадықтың жосынан.
Шын мұсылман шыға алмас
Иманың жібек торынан
Аттай алмас адал жән
Анттың адал зорынан.

Жазады дейді маңдайға,
Бағы мен бастың сорынан.
Ажалы болған арудың,
Араның аңғар арнынан.
Сол сияқты апаның,
Ардақ тұтып атағын,
Түсірмей Байбөзіоңнан
Емірнен еске алынып,
Ескерткіші салынып,
Жатталса жыр мен болып ән!

Жақ еткен Жаббар Құлайды,
Әруақа жазған ұнайды.
Аланың досы болғасын,
Әулиені кім сынайды?!
Жебеген желеп жемтімін,
Үш жүз алты екінші
Қадрін билес былайып,
Бауыры боспан елім,
Көзіңді жасы тоғіліп
Ет жүргезі езіліп,
Жарыңдығы сөзіліп,
Жезіген жандар жьылайды.
Ел уыш еткен елеуді іс,
Жызатпай қалай шыдайды?!
Жеті жұрты келіп теккен жер,
Тарихы терең неткен жер,
Талайлар терін төккен жер,
Маңғыстау ма едің шұрайлы?!
Атағазы, Ер Лабақ,
Есекмерген, Ер Шотан,
Қырдаң незе құлайды?!
Сегіз арыс Адайды,
Адай түзілі талайды
Қауламатып құрайды.
Теңізден елді торыған,
Жаудан елің қорыған,
Ерлер де сонда сьнайды.
Салтанатпен сән құрып,
Ай даладан аң қуып,
Қызы да белің қынайды.
Сол қыздың бірі Қаламқас,
Жарқылдаған ақ-алмас,
Ит жүгіртіп, құс салған,
Соңына ертіп құмайды.
Ағын қатып арғымақ,
Ақ киік қауса азынан,
Айырың аңыз бір айғы,
Жуірікке үніт артады,
Табытатын тарпаңы,
Шапқан сабын мыңайды,
Алызып келе жатқанда
Жалт бұрылып қаптала,

Түскендей болып қақпаңға
Арана апа құлайды.

Аң қайырған аруды,
Таба алмай ауыл қадулы.
Қулаған жері осы деп,
Бу да Аламың досы деп,
Булығы, жасын бұлайды
Сөз жерге мазар салдырып,
Қайырын хақтан сұрайды.
Хақ бұйрығы бұл күнде,
Шығарды шыға шұрайды.
Сол Қаламқастың қандасы,
Садақтың оғы таңбасы,
Не сәлса да шыдайды,
Сүйегі мәңгі қалған жер,
Апаның атын алған жер,
Атқыған бұрқақ мұнайды.

Маңғыстау майлы қияным,
Өзеге қалай қияным,
Өзіңе гана арнады.
Айтүлар жыр мен күй әнім,
Көкіректегі көп иет,
Білмедім қайда сұярым,
Дария болсам тоспаң,
Білмеймін қайда құярым.

Тлеуін тілеп отаның,
Боздаған жемтім ботаның,
Жүрегім - шақпақ, дөнем - тас,
Уықыннан алау от адым,
Сау жері сірә қалпаң жоқ,
Жайлауым менен жотамның.
Ұтыма ұх болғандай,
Қойнауың жердің қопардым,
Бәйбішесіңдей байлардың,
Сабамды сарқа қотардым.
Мырзасы болмай, айпадым,
Қол баласына тоқалдым,
Абыздардың айбары -
Қадрі кетті сақалдың,
Қара сөзімнің қаймағы -
Маңғызы кетті мақалдың,
Далада жүрсем шаң жұттың,
Қалада жүрсем қан жұттың,
Қақырығьма қақалдым,
Тегімді айтып, тебіренсем,
Арандатуыа атандым.
Я, Бекет! - деп сыйынсам,
Айыбы қандай аталдың,
Ұраның тұтқан ұзы бар,
Құраның тұтқан қызы бар.

Қунаһары емес қатардың.
Байлығымызды базарлап,
Айбылығымызды ажарлап,
Шырайы десек шығардың.
Арманың бар ма, сән қылып,
Ескерткіш салса мәңгілік,
Мінегіш атын атадың.
Жатқан жеріне тау етпек,
Ырзығы болған жаһанның.

Отаның көрсен қуаның,
Боз ботасына жұбатың.
Ақ киік, қарақұйрықты,
Жотамның көрек күні алыс.
Қаламқас апа қасында,
Несібек непен Нұр арыс.

Жатқан жер апа сүйегі -
Саулы немендей шеді.
Қарға тамыр қазақтың,
Қайыры қашан шеді.
Бағытқан құран анаға,
Қол жайып дүға-бағана,
Әулие гой деп киелі.
Ерлерім елді бастаған,
Тыңдырса істі жуылды,
Арғымақ мінген ару күз,
Айыбын шыке түшеді.
Қазақтың досы сүйініп,
Душпаның күші күшеді.
Тағылым алып тарихтан,
Тебіренбес не еді түзелі?!
Ырыс болар ынтымақ,
Қосылса елдің тілегі...

ҚР Мәдениет қайраткері
Амайбөк Қолмекенді
Ақтау к., 2013 жыл.

Мұнайшы Маруся

«Жетібаймұнайгаз» мұнай-газ өндіру басқармасының қызметкері Маруся Тәжібаева ес білгелі – сонау 1980 жылдан бері мұнай саласында жұмыс жасап келе жатыр.

Жаңа-жылдық кеш, МжГӨЦ-1, 1987 жыл.

33 жыл бойына Маруся бір жерде – Жетібай кенорнында тапқырмастан жұмыс жасап келе жатыр. 33 жылғы кенорнынң әр түрлі даму кезеңдері қоз алдында өтіп келеді. Оның истығына күйіп, суығына тоңып жүргенде, саналы гумырынның көбісі өтіп те кеткенін байқамай қалды...

Маруся 1961 жылдың 10 наурызында ол кезде Гурьев облысына қарайтын Маңғыстау ауданының Құдалы ауыл советінде Қызыл Өзен совхозының түбісісі Жұмағазы Тәжібаевтың отбасында дүниеге келген екен. Машының тұрақты орны жоқ, қысы-жазы малдың жағдайымен көшіп-қонып жүргені. Жұмағазы ақсақал балаларын Жетібайдағы интернатқа оқуға береді. Алланы берген 5 баласын адал еңбегімен бағып-қағып, ержеткізіп, аяқтарына тұрғызған Жұмағазы ақсақал дүниеден 1995 жылы озды. Марусяның шешесі Калекен апа, Аллаға шүкір, ортамызда бар, Ералы станциясында кіші баласы

Беріктің қолында тұрады.

1978 жылы мектеп бітірген Маруся Жаңа Өзен қаласындағы 162-ші кәсіптік-техникалық училищеге оператор мамандығына оқуға түседі. 1980 жылы оны бітіріп, ол кезде «Жетібайнефть» деп аталған мұнай-газ өндіру басқармасының компрессор станциясына оператор болып жұмысқа тұрады. Өмір жолын кәсіпорынның нағыз қайнаған ортасы – кенорнын бастаған 19 жасар жас қызға алғашқыда оңай соқпайды. Өке-пешесі Қызыл-Өзенде, күнде жұмыс – ми қайнатар истықта да, қалтыратар суықта да көретінін көрорын. Марусяға өмірдің қырсырын үйреткен де осы кенорын: түрлі тағдырлар тоғысқан жерде адамдармен тіл табысып, адами кейінді сактап қалу оңай шаруа емес. Басында Маруся бір тумаласының үйінде жатып, жұмыс жасайды. Жолы кәсіпорын жатақханадан орын береді.

– 1987 жылы жас маман ретінде Өзеннен үй беріп еді, оны

алмай, кезегімді Мұнайшының кезегіне ауыстырдым, көп ұзамай Мұнайшыдан 1 бөлме үй алдым. Жұмыс істеп жүріп, 1993 жылы Жаңа Өзендегі мұнай техникумын сырттай бітіріп алдым. – деп өмір жолынан сыр шертті Маруся.

Жұмыс-жұмыс деп жүріп қыздарымыздың жеке өміріне де аса мән бермей кететіні өкінішті-ақ. Ауысымнан келеді, ұйықтап демалады, сосын қайта жұмыс – сөйтіп өмір өте береді зуылдап. Енді бір қарағанда өмірінің көбі өтіп, азы қалады екен... Қолдан келер амал жоқ, уақытты тоқтату мүмкін емес, бұл – өмірдің заңы. Үлгерсең – үлгергенің, үлгермесең – қалғаның... Маруся техникумды бітірген 1993 жылы тұрмыс құрып, отбасылы болады. Араға уақыт салып, дүниеге тұрғышы келеді. Сол қыздары қазір бойжеткен болып, «Болашақ» колледжінде оқиды. Болашақ мамандығы – бастауыш сынып мұғалімі.

– 33 жылдан бері осы Жетібайда келе жатырмын. Өртүрлі жұмыстарда болдым – ҰЖК-те диспетчер, ҚКҰЦ-да машинист та болдым, кір жуатын жерде де істедім. Газокомпрессорныйдан басталған еңбек жолым осы уақытқа дейін жалғасып келеді. Сол алғаш бірге жұмыс жасап бастаған өзімнің құрбыларымен, оның ішінде кластастарым да бар, әлі күнге шейін араласып-құраласып тұрамыз, – деп әңгімесін жалғастырды Маруся. – Аттарын айтатын болсам, олар – Қамажай Жұмабаева мен Жұпар Маңғыбаева (қазір зейнеткер), Айна Мұқанова мен Сәнижан Орманова қазір су айыру операторлары, Мария Бисембергенова – ҚКҰЦ машинисі, Қымбат Байесенова – МГӨЦ-1-де геолог, Жанбалла Өтесенова – ӨТБ инженері, Гүлім Бермағанбетова – «ОСК» ЖШС-да қоймашы, Балкешее Өтебаева – ол да қоймашы «Технотрейдинг» компаниясында, Баляия Кесикова мен Қанайша Төлешбетова – МДАЦ-да оператор, Жұмахан Ергалиева және Құлия Мұқанова деген құрбыларымын уақыты болып, өмірден озды. Бибіжамал Елесева – ОИТК-да оператор, Айсау Кенжебаева –

Мұнайшы кенті, №6 жатақхана, 1986 жыл.

МГӨЦ-1-де оператор, Күміс Ермекебаева – ГЗӨЖЦ-де, Рабиға Шаханова – МГӨЦ-да технолог, Әсем Кенжебекова, Нұржамал Маресова мен Слухия Орынбаева – ОИТК-да, Базаргүл Сатқанова – МГӨЦ-1-де, Гүлнар Тайырова – ҚКҰЦ-да машинист. Қарап отырсаңыз, баріміз де еңбек жолымызды мұнайдан бастап, әлі де сонда келе жатырмыз.

Өткен өмір жолын еске түсірген Марусяның жадында 1984-1987 жылдар қатты сақталып қалған екен.

– Осы жылдары өндіріске политехникалық институттың студенттері оқу тәжірибесіне және жоғары оқудан кейінгі 2 жыл міндетті жұмысқа (отработкаға) көнптеп келе бастады. Алматы политехникалық институтынан Қыянова Шолпан, Төлешдиева Әлима, Измуханов Қалыбай, Қойлыбаева Бақытжамал, Кенетаева Зауре, Төлешбаев Жетібай, Айдарбаев Алик, Нұрсейітов Абат, Жұмаев Естай, Табынаев Есен, Былқылдаков Есен, Нұрғазиева Айгүл, Айкенова Даригалар келгені білемін. Өндірістік жолын Жетібай кенорнын бастаған бұлардың барлығы дерлік мұнай саласының білдей мамандарына айналды, – деп әңгімесін сабақтады Маруся Тәжібаева. – Сосын Гурьев (қазір Атырау) политехникумынан да көптеген студенттер келіп, осында қалып қойды. Олар да есімде: Сүйінқараева Шара,

Намағалиева Жамал, Жарасова Слушаш, Есдаулетова Талшып, Аманязова Мұслима, Кенжебекова Айман, Дүйсенбаева Санат. Осы айтпағандардың бәрі де адал еңбектерінің арқасында мекеме басшылығының марапаттарына, халықтың разылығына ие болды, аймағымыздың әлеуметтік-экономикалық өркендеуіне үлес қосып келеді.

Жетібайға әбден бауыр басқан Маруся 2010-да қызы Ақтауға оқуға түскесін жерде осында біржолаға көшіп келді, бірақ жұмысын тастаған жоқ. 3 жылдан бері тұрмыстық-эксплуатациялық цехта оператор.

Маруся қолы босай қалса колонермен айналысқанды жаны сүйетінін айтты.

– Сонау совет заманында киім қат кез, қыздар қолдарына тоқушы алып, керек киімдерін тоқып алатын еді. Тоқыманы да тоқыдық, қазір құрақ құраймын. Өз көрпемді өзім тігіп аламын, – дейді Маруся.

Аллаға шүкір, жұмыста Маруся абыройсыз емес. 33 жыл бір мекемеде тапқырмастан еңбек еткен Маруся Тәжібаеваны кәсіпорын басшылығы 2011 жылы Жетібай кенорнын 50 жылдығына арналған төсбелгімен, «ММГ»-ның 50 жылдығына арнап мақтау қағазымен марапаттады.

«Еңбегіңіздің жемісін көре беріңіз, Маруся!», – дегіміз келеді.

Жапония: Газ өңдеу саласында тәжірибемен алмасу

Жапонияның Токио қаласында 2013 жылдың 27 қазанынан бастап 17 қараша аралығында газ өңдеу саласында тәжірибе және білім алмасуға арналған «Сұйытылған табиғи газ шығару үшін газды қайта өңдеу» бағдарламалық оқуы болып өтті. Оған әр елден жиырма беске жуық делегат қатысты. «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ-ның іріктеуінен сүрінбей өтіп, бір айға жуық курсқа жолдама алған маған, өзге елдердегі әріптестермен тәжірибе алмасу бақыты бұйырды. Бағдарлама барысында қатысушыларға газ өңдеу саласындағы Жапонияда жүргізілетін саясат, оның тиімділігін арттыру шаралары туралы баяндалды.

Оқуға бағдарламасы аясында біз Жапонияның әр түпкіріндегі түрлі зауыттардың жұмысымен таныстық. Атап айтар болсақ: Осака қаласындағы «Митсубиши» Компаниясының газ турбиналарын өндіру бойынша ауыр өнеркәсіптік зауыты, «НИ» Корпорациясының СТП-ға арналған сыйымдылық өндіру бойынша ауыр өнеркәсіптік зауыты, Химеджи қаласындағы «Осака газ» Компаниясының СТП терминалы, сонымен қатар «Кобе стил» Компаниясының СТП буландырғыштарын өндіруге арналған ауыр өнеркәсіптік зауыты, Якогама қаласындағы «Митсуи» Компаниясының СТП танкерлері мен мұнай өндіретін ауыр өнеркәсіптік зауыттарын көріп, таныстық. Барлық зауыттарда өндірудің жоғарғы деңгейлі мәдениеті қалыптасқан. Мұнда алдыңғы қатарлы технологиялар арқасында қуатты тиімді пайдаланады (3% өздерінде шығарылады, 97% импорт), баламалы

қуат көздері кең қолданылып, өндірістегі қауіпсіздік техникасына аса көңіл бөлінеді. Қазақстаннан осы оқуға бағдарламасына қатысқан мен, саланың ауқымды спектрінде білім алып, технологияны игергенімді мақтанышымен айта аламын және алған тәжірибемді Компаниямыздың дамуы жолына жұмсайтын боламын.

Султанов Өржан Муратұлы, Автоматтандыру, ақпараттық технологиялар және байланыс департаменті. Ақпараттық дерекқор бөлімінің бастығы.

ЕСТЬ ПЕРВЫЙ СУПЕРКУБОК!

Как известно, две наши футбольные команды – «ММГ» и «ММГ-2», участвующие в чемпионате г.Актау по футболу, на мажорных нотах завершили сезон прошлого 2013 года. Если наша первая команда «ММГ» стала чемпионом городского первенства среди команд 1 лиги, то вторая завоевала Кубок Акима г.Актау. Выход нашей первой команды в высшую лигу стал возможен после 15 летнего перерыва.

Новый сезон 2014 года для футбольных команд мангистауского региона стартовал 7 января турниром за «Суперкубок Четырех». Данный турнир был организован впервые в истории мангистауского футбола, где в финале встречались между собой победитель и обладатель кубка в каждой из лиг – высшей, первой, второй и третьей. В данном турнире участвовали и обе наши команды.

Команда «ММГ-2» - обладатель Кубка Акима г.Актау-2013

Первыми на поле спорткомплекса «Каспий» вышли победитель 3 лиги прошлого сезона команда «Кен-Сары» и обладатель Кубка этой же лиги наша вторая команда «ММГ-2». Матч получился очень жарким и напряженным, в основное время команды не выявили победителя и судьбу Суперкубка решала серия послематчевых пенальти, где удачливее оказалась наша соперники. Основное время завершилось со счетом 3:3, по пенальти мы уступили 1:2. Хет-трик в нашей команде оформил Ташов А. (м/р «Жетыбай»).

Интересно отметить, что обе команды между собой уже разыгрывали прошлогодний финал городского Кубка, где матч также завершился со счетом 3:3, но в серии пенальти сильнее оказалась наша дружина – 6:5, завоевав тем самым впервые в своей истории Кубок Акима г.Актау.

Зрители с нетерпением ожидали выхода на паркет и нашей первой команды, которая, в качестве чемпиона 1 лиги, разыгрывала Суперкубок с прошлогодним обладателем Кубка города – командой «Мунайшы» (Жанаозен). Матч развивался по нашему сценарию, и к середине второго тайма мы уверенно вели в счете 5:3, но последующее удаление нашего игрока с поля, дал шанс жанаозенской команде сравнять счет в концовке матча 5:5. И в этом матче исход решала футбольная лотерея. В серии пенальти более точными оказались наши футболисты, выиграв матч с общим итогом 7:6.

В других лигах обладателями Суперкубка стали команды СПК «Каспий» (2 лига) и «ККМ-Бузачи» (высшая лига).

Эстафету успешного старта первой команды, несмотря на неудачу в Суперкубке, подхватила и вторая команда «ММГ-2». В борьбе за Кубок-2014 года наши ребята в предварительных раундах выжили из турнира коллективы «Акшукур» и «Жалын», поочередно обыграв каждого со счетом 6:3 и 3:2. В ½ финала нашу дружину ожидал коллектив «БанкЦентрКредит», и тут наши ребята оказались сильнее 10:6. Теперь наших футболистов в финале ждет встреча с командой «Бозашы».

Мы, болельщики, с оптимизмом смотрим на стартующий сезон и ожидаем успешного выступления обеих наших дружин в чемпионате г.Актау.

Обе команды с прошлого года функционируют под непосредственным руководством заместителя начальника Службы безопасности АО «Мангистау-мунайгаз» Сейтбаттал Еркебулана. В этой

связи, мы попросили его комментарии о буднях и ожиданиях команд.

Сейтбаттал Е.: «Прежде всего, хочу поздравить всех истинных болельщиков футбола со стартом нового сезона. И в двойне радостно, что этот сезон начался для нас с

узнаваемой. У команды появился свой игровой почерк.

Команда провела достаточную предсезонную тренировочную подготовку. Текущее состояние команды дает основание утверждать, что у нас бесспорный коллектив, который сможет и должен побороться за высокие места. Скажу больше – на новый сезон мы ставим задачу войти в тройку лучших команд высшей лиги, а там, если удача будет на нашей стороне, можно и побороться за чемпионский титул.

В этой связи, по возможности постарались усилить состав. Для этих целей пригласили игроков со стороны, один из которых член сборной Туркменистана по футболу Кныров Марат, он наш первый «легионер» (улыбается).

Если говорить, про вторую команду, то в прошлом сезоне нам чуть-чуть не хватило везения, а где-то и опыта. Однако, ребята показали свои бойцовские качества и завоевали Кубок 3 лиги. В этом году, мы усилили команду из числа собственного резерва и ей вполне по силам также побороться за чемпионский титул и завоевание путевки во 2 лигу. В этой связи напомним, что команда в начавшемся сезоне уже пробилась в финал городского кубка в своей лиге.

И еще хочу отметить, что успех команды невозможен без яростной поддержки болельщиков, которой в прошлом сезоне нам немного не хватало. В этом году, надеюсь, ситуация исправится, и наши истинные болельщики в лице наших коллег и друзей составят настоящую армию «фанатов». Также, составившей успеха является должная поддержка администрации компании, благодаря которой команды могут

только развиваться и дарить радость болельщикам, укреплять общественно-спортивный имидж Общества.

Здесь же, не могу не отметить труд наших спортиструкторов Темирхасова Самата, Элубаева Нурлана, Телгенова Султана, которые болеют душой за команды и делают все возможное для полноценного их функционирования.

Пользуясь случаем, хочу поздравить всех своих коллег с наступившим Новым 2014 годом и пожелать всем здоровья, удачи и благополучия в семьях. Пусть этот год станет годом побед!

Давайте, и мы в свою очередь также поздравим наших ребят с наступившим годом, с наступившим сезоном, и пожелаем им всем здоровья, стойкости и завоевания спортивных трофеев.

Редакция газеты будет стараться освещать участие наших обеих команд в чемпионате города, предлагать читателям репортажи и фоточетки жарких сражений с футбольных полей.

Чемпионы вперед!!!

Команда «Мангистау-мунайгаз» - обладатель Суперкубка - 2014

победы в Суперкубке. Огромное спасибо за это нашим ребятам из первой команды – Косбасеву Исламу (ПУ КМГ), Текевеву Рахымжану (СБ), Альбаеву Ерлану (СБ), Сындыккову Рафилло (МТК), Новикову Андрею (СБ), Мусаханову Даурену (ПУ КМГ), Ораз Ельдосу (СБ). Ребята действительно показали чемпионскую игру и полностью выложились на поле.

Предстоящий сезон сулит большие ожидания. В прошлом сезоне команда задала высокую планку, придерживаться которой мы должны и дальше. После прошлогодних успехов, футбольное сообщество области заговорило о нашей команде, она стала

Р.С.
Когда верстается номер, к нам в редакцию поступила радостная новость.

Наша вторая команда стала обладателем Кубка г.Актау 2014 года, одолев в финале турнира команду «Бозашы» со счетом 4:2. Подробнее об этом финале читайте в нашем следующем номере. Поздравляем наших ребят!!!

Жылдағы еңбекшілеріміз!

60 жас

Сахаев Кобылан Абуович, 03 ақпан, МҚДЖАЦ, технологиялық сораптар машинисті
Каликбаев Ерболат Акбердиевич, 27 ақпан, ТСДЦ, жұмысшы агентті қабатқа айдайтын сорап станциясының машинисті

55 жас

Урумбаева Улбала Анваровна, 02 ақпан, ТҮПЦ, қызметші
Фролова Любовь Васильевна, 03 ақпан, ЭМЖӘДД, жұк тиегіш көліктің жүргізушісі
Сардарбекова Асыл Усеңқызы, 05 ақпан, ТҮПЦ, кастелянша
Нурбосинова Айсулу Сүйесовна, 14 ақпан, ҒЖӨЖҚ, химиялық сараптау лаборанты
Мнижасова Айбала, 15 ақпан, ТҮПЦ, үтікші
Есет Айибібі Бүркітқызы, 21 ақпан, ТҮПЦ, қызметші
Картбаева Чарухан Корғановна, 26 ақпан, ҚҚҰЦ, қабат қысымын ұстау операторы

50 жас

Сақтағанов Жолдыбай Мендыбаевич, 01 ақпан, ТҮПЦ, ағаш шебері
Тайырова Гүлнәр Тыныштығбайқызы, 01 ақпан, ҚҚҰЦ, жұмысшы агентті қабатқа айдайтын сорап станциясының машинисті
Сахтағанов Лесбай Бердимуратович, 03 ақпан, ҚД, автокөлік жүргізушісі
Нұртөреев Абдулла, 03 ақпан, ПҚЖПЦ, слесарь-жөндеуші
Тлепов Рахмет Наурузбаевич, 06 ақпан, ҚҚД, бас инженер-жобалаушы
Изенова Тлектес Айдархановна, 12 ақпан, МАЖӨЦ, тауар операторы
Надилов Кадис Узеневич, 15 ақпан, ҒӨДТЦ, цех бастығы
Оразалы Қарлағ Әлілқызы, 18 ақпан, МАЖӨЦ, тауар операторы
Убиева Сирга Нурбауловна, 20 ақпан, ӨТБ, есеп жүргізушісі
Қабдрахманов Нурлан Мендибаевич, 20 ақпан, ҒӨДТЦ, технологиялық компрессорлар машинисті
Никитина Наталья Витальевна, 25 ақпан, ҒЖӨЖҚ, геолог
Изинова Ақшам, 25 ақпан, ЕСӨТӨС, су таратушы
Сағимбаева Жаныл Сүеиновна, 29 ақпан, ТҮПЦ, жатақхана меңгерушісі

Әзілдер

Студенттік емтихан тапсыру кезі. Профессор:
 - Сіздің аты-жөніңіз?
 - Бектұров (студент жымпып күледі).
 - Неменесе жетістіп, маз болып тұрсың?
 - Бірінші сұрағыңызға дұрыс жауап берген сияқтымын.

Екі жігіттің әңгімесінен:
 - Арақтың зиянды қасиеттері туралы кітап оқыдым, қотаны шығармын...
 - Арақты ма?
 - Жоқ, кітап оқуды.

Ауыл Туи іші. Біреу есік қағады:
 - Сізде отын керек пе?
 - Жоқ, Керек емес.
 Таңертпен үйдің иесі алдына шықса, біреулер қысқа деп байандозан отынды ұрлап кетті.

Бір ишелдің қылмыскерден жергілікті тергеушілер жасау алып отыр:
 - Аттыңды қайда тықтың?
 Аудармашы:
 - Аттыңды қайда тықтың?
 Қылмыскер:
 - Айтпаймын!
 Аудармашы:
 - Ол айтпайды!
 Тергеуші:
 - Егер аттыңды қай жерде екенін айтпасаң, біз сені өлтірейміз!
 Аудармашы:
 - Аттыңның қай жерде екенін айтпасаң, олар сені өлтіреді!
 Қылмыскер:
 - Аттыңды үйдің алдына, табалдырықтың астына көмемін.
 Аудармашы:
 - Атыңдар, оңбағандар, бәрібір айтпаймын!!!

Абайдың қара сөздері

ептеп алмақ, тартып алмақ. Ол қыстауынан айырылған және біреуге тілеспек, я болмаса орынсыздығынан ештен кетпек - әр қазақтың ойы осы.

Осылар біріне бірі достық ойлай ала ма? Кедей көп болса, ақысы кем болар еді, малдан айырылғандар көбейсе, қыстауы босар еді деп, мен ананы кедей болса екен деп, ол мені кедей болса екен деп, әуелде ішімізбен қас сағандық. Әрі-беріден соң сыртымызға шықты, жауластық, дауластық, партияластық. Осындай қастарға сөзім өтімді болсын және де ештеп мал жиюға құшым жетімді болсын деп, қызметке болыстық, билікке таластық.

Сонаң соң не момынның баласы бөтен жаққа шығып, еңбек қылып, мал іздемейді, етін, сауданын кереті жок болады. Өз басын өзі осындай таласпенен кісі көбейтпейміз деп партия жигандардың бүгін біреуіне, ертең біреуіне кезекпен сағалды да жүреді. Ұрылар тыйылмайды. Ел тыныш болса, оның ұрлығын ешкім сүйемес еді. Ел екі жар болған соң, кім ант ішіп ақтап, арамдығын жақтап, сүйеймін десе, соған жақ болып сүйеніп, бұрынғыдан ұрлығын әлденеше есе асырады.

Елдегі жақсы адамдардың бәрін үстінен бекер, өтірік «шапты, талдады» деген әртүрлі уғоловның іс көрсетіп, арыз береді. Оған дозанаң - тергеу шығарады. Өтірік көрмегенін көрдім деуші куәлар да әлдеқашан дайындап қойылған, бағанағы жақсы адам сайлауға жарамсыз үшкі. Ол адам басын құтқармақ үшін жамандарға жалынса, оның да адамдығын кеткені, егер жалынбаса, тергеуді, сотты адам болып, ешбір қызметке жарамай, басы қатерге түсіп өткені. Ол болыс болғандар түсі қулық,

ішінде әрбір сайланған кісінің қолынан келмейді. Бұған бұрынғы «Қасым ханның қасқа жолын, Есім ханның ескі жолын», Өз Тауке ханның Құлтөбенің басындағы күнде кенес болғанда «Жеті жарғысы» білмек керек. Өм, ол ескі сөздердің қайсысы заман өзгергендіктен ескіріп, бұл жаңа заманға келіспейтұғын болса, оның орнына татымды толық билік шығарып, толеу саларға жарарлық кісі болса керек еді, ондай кісі аз, яки тіпті жок.

Бұрынғы қазақ жайың жақсы білген адамдар айтыпты: «Би екеу болса, дау төртеу болады» деп. Оның мәнісі - так болмаса, жұп билер таласып, дау көбейте береді дегенмен айтылған сөз. Өйтпін би көбейткенше, әрбір болыс елден толымды-білімді үш-ак кісі билікке жыл келімей сайланса, олар түссе, жаманшылығы әшкерке білінгендіктен түссе, әйтпесе түспесе.

Ол билерге дауғер адамдар қалмай, екеуі екі кісіні билікке таңдап алып, үстіне біреуді посредникке сайлап алып, біте берсе; егер оған да ынтымақтаса алмаса, бағанағы үш бидің біреуін алып, яки жеребемен сайлап алып жүгінесе, сонда дау ұзамай, бітім болар еді.

ТӨРТИНШІ СӨЗ

Әрбір байқаған адам білсе керек: күлкі өзі бір мастық екенін, әрбір мас кісіден фағил көп өтетұғынын да, әрбір мастық сөйлеген кезінде бас ауыратұғынын. Бұлай болғанда, күлкіге салынған кісі не шаруадан, не ақылдан, не бір ұят келерлік істен құр, фағил көп өткізіп отырса керек. Осындай фағилдік көп өткізіп, өлмеген кісінің не дүниеден, не ахиретте басы бір ауырмай қалмаса керек.

Әрбір уайым-қайғы ойлағын кісі не дүние шаруасына, не ахирет шаруасына өзгелден жинақырақ болса

керек. Әрбір жинақылықтың түбі кәніш болса керек. Енді олай болғанда, үнемі уайым-қайғымен жүре аламыз ба? Үнемі күлмей жүруге жан шпайды ма екен? Жоқ, мен үнемі уайым-қайғымен бол демеймін. Уайым-қайғысыздығына уайым-қайғы қыл дағы, сол уайым-қайғысыздықтың құтыларлық орынды қарекет табу керек һәм қылу керек. Әрбір орынды қарекет өзі де уайым-қайғыны азайтады, орының қүлкіменен азайтады, орынды қарекетпен азайта!

Шығар есіңіз таба алмай, уайым-қайғының ішіне кіріп алып, қамалып қалмақ, ол өзі де - бір айтұғандық. Және әрбір жаман кісінің қылығына күлсең, оған рахаттыңан күлме, ыза болғаныңан күл, ызалы күлкі - өзі де қайғы. Ондай күлкіге үнемі өзін де салынбасаң, әрбір жақсы адамның жақсылық тапқанына рахаттанып күлсең, оның жақсылықты жақсылығынан тапқандығын гирбат көріп күл. Әрбір гирбат алмақтың өзі де мастыққа жібермей, уақытымен тоқтағанды. Көп күлкің бәрін де мастағаны жоқ, оның ішінде бір күлкі бар-ау, құдай жаратқан орныменен іштен, көкіректен, жүректен келмейді, қолдан жасап, сыртыменен бет-аузын түзеп, бай-бай күлкіңнен өніп сөңден, әлемшілік үшін күлетің бома күлкі.

Адам баласы жылап туады, кейіп өледі. Екі ортада, бұ дүниенің рахатының қайда екенін білмей, бірін-бірі аңдып, біріне-бірі мақтанып, есіл өмірді ескеруіс, босқа, жарамсыз қылқын, қор етіп өткізеді де, таусылған күнде бір күндік өмірді бар малына сатып алуға таба алмайды.

Қулық саумақ, көз сүзіп, тіленіп, адам саумақ - оңерсіз іттің ісі. Өуелі құдайға сыйынып, екінің өз қайратына сүйеніп, еңбегіңді сау, еңбек қылсаң, қара жер де береді, құр тастамайды.

ҮШІНШІ СӨЗ
 Қазақтың бірінің біріне қасқуым болмағанын, бірінің тілеуін бірі тілеспейтұғынын, рас сөзі аз болатұғынын, қызметке таласқы болатұғынын, өздерінің жалқау болатұғынынның себебі не? Һәмма ғаламға белгілі данышпандар әлдеқашан байқаған: әрбір жалқау кісі қорқақ, қайратсыз тартады; әрбір қайратсыз қорқақ, мақтаншақ келеді; әрбір мақтаншақ қорқақ, ақылсыз, надан келеді; әрбір ақылсыз надан, арысз келеді; әрбір арысз жалқаудан сұрмақса, оң тоымысз, өнерсіз, ешкімге достығы жоқ жандар шығады.

Мұның бәрі төрт аяқты малды көбейтемінен басқа ойынның жоқтығынан, өзге егін, сауда, өнер, ғылым - солар секілді нәрселерге салынса, бұлай болмас еді. Әрбір мал іздеген малым көп болса, озымдік де, балаларым да малды болса екен дейді. Ол мал көбейсе, малшыларға бактырмақ, өздері етке, қымызға тойып, сұлуды жайлап, жүрікті байлап отырмақ. Қыстауы тарлық қылса, арызы жеткендік, сыйы өткендік, байлық қызметінен біреудің қыстауын сатып алмақ,

Мұнайлы Өлке
Меншік иесі:
"Маңғыстау-мұнайғаз" АҚ
Редактор: Есназар Сұлтанов
Редакция ақсаы: Л.Жолдыбаева
Р.Ізбергел
Дизайнер-беттеуші: Е.Айтбаев

Мекен-жайымыз:
 130000, Ақтау қаласы
 6 ш.а., № 1 үй,
 тел.:
 211-736,
 212-194, 211-938.
Газет айына 1 рет шығады. Тегін таратылады

Газет ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігінде еселке қойылып, № 9675 - Г куәлігі берілген

■ Газет жарияланымдарындағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді
 ■ Редакция оқырман хаттарына жауап бермейді және оны қайтармайды
 ■ Жарияланған материалдарды сілтемесіз көшіріп басуға болмайды

Газет АҚ-ның жұртшылықпен байланыс тобының компьютерінде теріліп, беттелді.
Индексі: 64265
Таралымы: 1500